

USTAWA
z dnia 15 grudnia 2000 r.

o Inspekcji Handlowej

Opracowano na podstawie: tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Inspekcja Handlowa, zwana dalej „Inspekcją”, jest wyspecjalizowanym organem kontroli powołanym do ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa.
2. Ustawa reguluje zadania i organizację Inspekcji, prawa i obowiązki przedsiębiorców, zasady postępowania organów Inspekcji oraz prawa i obowiązki pracowników Inspekcji.
3. Do postępowania przed organami Inspekcji w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 2.

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) przedsiębiorcy – należy przez to rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej;
- 2) produkcie – należy przez to rozumieć dostarczaną przez przedsiębiorcę, zarówno odpłatnie, jak i nieodpłatnie, rzecz ruchomą przeznaczoną do użytku konsumentów lub nadającą się do takiego użytku; produktem jest zarówno rzecz nowa, jak i używana lub naprawiana bądź regenerowana; w rozumieniu ustawy produktem nie są jednak rzeczy używane wprowadzane na rynek jako antyki albo rzeczy wymagające naprawy lub remontu przed użyciem, jeżeli dostarczający powiadomił konsumenta o właściwościach rzeczy;
- 2a) zasadniczych wymaganiach – należy przez to rozumieć zasadnicze wymagania, o których mowa w art. 5 pkt 16 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.¹⁾);

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Nr 235, poz. 1700 i Nr 249, poz. 1832 i 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 124 i Nr 192, poz. 1381, z 2008 r. Nr 157, poz. 976 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97.

- 3) usługach – należy przez to rozumieć czynności świadczone przez przedsiębiorców na rzecz ludności, przeznaczone dla celów konsumpcji indywidualnej lub zbiorowej;
- 4) dokumentach normalizacyjnych – należy przez to rozumieć normy i specyfikacje techniczne ustalające zasady, wytyczne lub charakterystyki odnoszące się do różnych rodzajów działalności lub jej wyników oraz środki i kryteria sprawdzania zgodności z nimi produktów i usług;
- 5) jakości – należy przez to rozumieć ogół właściwości produktów lub usług, które wiążą się z ich zdolnością do zaspokajania stwierdzonych lub przewidywanych potrzeb konsumenta;
- 6) konsumencie – należy przez to rozumieć konsumenta w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.²⁾);
- 7) kontroli – należy przez to rozumieć zespół czynności wykonywanych w toku postępowania kontrolnego w celu realizacji zadań i kompetencji określonych w ustawie lub w przepisach odrębnych;
- 8) kontrolowanym – należy przez to rozumieć przedsiębiorcę, którego działalność jest kontrolowana;
- 9) zabezpieczeniu – należy przez to rozumieć czynności wykonywane w celu zachowania w niezmienionym stanie rzeczy lub dokumentów objętych kontrolą albo w celu zabezpieczenia nienaruszalności pomieszczeń kontrolowanego i środków przewozowych;
- 10) inspektorze – należy przez to rozumieć pracownika Inspekcji upoważnionego do przeprowadzenia kontroli;
- 11) przedstawicielu – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentowania kontrolowanego lub przez niego zatrudnioną przy wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Art. 3.

1. Do zadań Inspekcji należy:

- 1) kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów odrębnych w zakresie produkcji, handlu i usług;

²⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431 i Nr 228, poz. 1506 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662 i Nr 131, poz. 1075.

- 1a) kontrola wyrobów wprowadzonych do obrotu w zakresie zgodności z zasadniczymi lub innymi wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych z wyłączeniem produktów podlegających nadzorowi innych właściwych organów;
 - 1b) kontrola produktów w rozumieniu ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z późn. zm.³⁾) w zakresie spełniania ogólnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa;
 - 1c) kontrola substancji chemicznych, preparatów chemicznych, wyrobów i detergentów przeznaczonych dla konsumentów w zakresie określonym w ustawie z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.⁴⁾);
 - 2) kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu, z zastrzeżeniem ust. 2, w tym w zakresie oznakowania i zafalszowań, oraz kontrola usług;
 - 2a) kontrola przestrzegania przez sprzedawców detalicznych i sprzedawców hurtowych przepisów art. 41 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z 2008 r. Nr 223, poz. 1464 oraz z 2009 r. Nr 79, poz. 666);
 - 2b) kontrola przestrzegania przez sprzedawców detalicznych i sprzedawców hurtowych przepisów art. 8, art. 9, art. 10 ust. 1, art. 11, art. 31 ust. 3, art. 48–50, art. 53 oraz art. 54 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666);
 - 3) podejmowanie mediacji w celu ochrony interesów i praw konsumentów;
 - 4) organizowanie i prowadzenie stałych polubownych sądów konsumenckich;
 - 5) prowadzenie poradnictwa konsumenckiego;
 - 6) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub przepisach odrębnych.
2. Kontrola, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nie obejmuje kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych u producentów oraz kontroli jakości zdrowotnej środków spożywczych określonych w przepisach odrębnych.

Art. 4.

Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) przedsiębiorców działających na terenach zamkniętych, podlegających ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Sprawiedliwości;
- 2) przedsiębiorców produkujących energię lub prowadzących hurtowy i detaliczny handel energią;
- 3) przedsiębiorców produkujących paliwa;

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 35, poz. 215, z 2008 r. Nr 157, poz. 976 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 20, poz. 106.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, Nr 123, poz. 1350 i Nr 125, poz. 1367, z 2002 r. Nr 135, poz. 1145 i Nr 142, poz. 1187, z 2003 r. Nr 189, poz. 1852, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 121, poz. 1263, z 2005 r. Nr 179, poz. 1485, z 2006 r. Nr 171, poz. 1225, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 157, poz. 976 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 106.

- 4) banków oraz prowadzonej przez nie działalności bankowej;
- 5) ubezpieczeń oraz działalności ubezpieczeniowej;
- 6) usług pocztowych i telekomunikacyjnych;
- 7) usług pośrednictwa finansowego;
- 8) usług informatycznych;
- 9) usług naukowo-badawczych;
- 10) usług w zakresie edukacji;
- 11) usług w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej;
- 12) nawozów i środków wspomagających uprawę roślin.

Rozdział 2

Organizacja Inspekcji

Art. 5.

1. Zadania Inspekcji określone w art. 1 ust. 1 i art. 3 ust. 1 wykonują:
 - 1) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „Prezesem Urzędu”;
 - 2) wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora inspekcji handlowej, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”, jako kierownika wojewódzkiej Inspekcji Handlowej wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie.
2. W postępowaniu administracyjnym w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji organem właściwym jest wojewódzki inspektor, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Organem wyższego stopnia jest Prezes Urzędu.

Art. 6. (uchylony).

Art. 7.

Prezes Urzędu kieruje działalnością Inspekcji przy pomocy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Art. 8.

1. Wojewódzkiego inspektora powołuje i odwołuje wojewoda za zgodą Prezesa Urzędu.
2. Zastępców wojewódzkiego inspektora powołuje i odwołuje wojewoda na wniosek wojewódzkiego inspektora, po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu.
- 2a. Prezes Urzędu może zwrócić się do wojewody o odwołanie wojewódzkiego inspektora lub jego zastępcy. Przepisu ust. 1 nie stosuje się.
3. Wojewódzki inspektor kieruje działalnością wojewódzkiego inspektoratu inspekcji handlowej, zwanego dalej „wojewódzkim inspektoratem”.
4. Wojewódzki inspektorat jest jednostką budżetową.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady organizacji wojewódzkich inspektoratów.
6. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 5, powinno określać w szczególności rodzaje komórek organizacyjnych wchodzących w skład wojewódzkich inspektoratów i ich delegatur.

Art. 9.

1. Organy Inspekcji wykonują zadania określone w ustawie na podstawie okresowych planów kontroli; mogą też podejmować kontrole nieplanowane, jeżeli wymaga tego interes konsumentów lub interes gospodarczy państwa.
2. Prezes Urzędu może zlecić wojewódzkiemu inspektorowi przeprowadzenie dodatkowej kontroli, jeżeli jest to niezbędne do zbadania:
 - 1) zjawisk lub procesów gospodarczych zachodzących na rynku;
 - 2) zgodności wyrobu z zasadniczymi lub innymi wymaganiami albo zgodności produktu z ogólnymi wymaganiami bezpieczeństwa określonymi w odrębnych ustawach.
3. Prezes Urzędu opracowuje kierunki działania Inspekcji oraz okresowe plany kontroli.
4. Wojewódzki inspektor ustala plany pracy uwzględniające kierunki działania i plany, o których mowa w ust. 3, oraz potrzeby określone przez wojewodę.

Art. 9a.

1. W celu realizacji planów kontroli, o których mowa w art. 9, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, opracowuje programy kontroli o znaczeniu krajowym lub ponadwojewódzkim oraz innych kontroli wykonywanych na jego zlecenie.
2. W pozostałych przypadkach programy kontroli opracowuje wojewódzki inspektor.
3. Programy kontroli powinny zawierać w szczególności:
 - 1) określenie podmiotowego i przedmiotowego zakresu kontroli;
 - 2) wykaz przepisów prawnych regulujących zagadnienia objęte zakresem kontroli.
4. Inspektor przeprowadza kontrolę w oparciu o program kontroli.

Art. 10.

1. Do zakresu działania Prezesa Urzędu należy w szczególności:
 - 1) organizowanie i koordynowanie kontroli o znaczeniu krajowym;
 - 2) sprawowanie kontroli realizacji przez wojewódzkich inspektorów zadań i kompetencji określonych w ustawie i przepisach odrębnych;
 - 3) wydawanie wytycznych i zaleceń zapewniających jednolitość postępowania Inspekcji oraz nadzór nad ich realizacją;
 - 4) organizowanie szkolenia inspektorów;
 - 5) opracowywanie projektów aktów prawnych regulujących problematykę należącą do zakresu działania Inspekcji;

- 6) dokonywanie dla potrzeb organów administracji rządowej analiz i ocen funkcjonowania rynku oraz stanu ochrony interesów i praw konsumentów;
 - 7) (uchylony);
 - 8) prowadzenie laboratoriów kontrolno-analitycznych Inspekcji;
 - 9) współpraca z zagranicznymi służbami kontrolnymi o podobnym charakterze;
 - 9a) współpraca z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych;
 - 10) (uchylony);
 - 10a) (uchylony);
 - 11) wykonywanie zadań i kompetencji określonych w przepisach odrębnych.
2. Prezes Urzędu może podawać do publicznej wiadomości informacje o wynikach kontroli Inspekcji z pominięciem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 10a. (uchylony).

Art. 11.

1. Do zakresu działania wojewódzkich inspektorów należy wykonywanie zadań i kompetencji określonych w art. 3 ustawy lub w przepisach odrębnych, a także sporządzanie rocznych sprawozdań z działalności Inspekcji i przedkładanie ich Prezesowi Urzędu i wojewodom.
2. Wojewódzki inspektor prowadzi listę rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług.
3. Rzeczoznawcy, o których mowa w ust. 2, są powołani do wydawania opinii o jakości produktów lub usług na zlecenie konsumenta, przedsiębiorcy, stałego polubownego sądu konsumenckiego, wojewódzkiego inspektora, powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów albo organizacji społecznej, do której zadań statutowych należy ochrona konsumentów.
4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki prowadzenia list rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług.
5. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, powinno określać w szczególności:
 - 1) warunki i tryb wpisu na listę rzeczoznawców oraz skreślenia z niej rzeczoznawców;
 - 2) tryb weryfikacji rzeczoznawców oraz nadzoru nad ich działalnością.

Art. 12.

1. Inspekcja współdziała z powiatowym (miejskim) rzecznikiem konsumentów, organami administracji rządowej i samorządowej, organami kontroli oraz organizacjami pozarządowymi reprezentującymi interesy konsumentów.
2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób współdziałania organów Inspekcji z powiatowym (miejskim) rzecznikiem konsumentów oraz organami i organizacjami, o których mowa w ust. 1.

3. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, powinno określać zasady i formy współdziałania organów Inspekcji z podmiotami, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 3

Postępowanie kontrolne

Art. 13.

1. Kontrolę wszczyna i prowadzi inspektor po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli wydanego przez wojewódzkiego inspektora.
2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:
 - 1) oznaczenie organu kontroli;
 - 2) wskazanie podstawy prawnej;
 - 3) datę i miejsce wystawienia;
 - 4) imię, nazwisko i stanowisko kontrolującego oraz numer jego legitymacji służbowej, a w przypadku upoważnienia do udziału w kontroli osób, o których mowa w ust. 3 – imiona i nazwiska tych osób oraz numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
 - 5) oznaczenie kontrolowanego;
 - 6) określenie przedmiotu i zakresu kontroli;
 - 7) określenie daty rozpoczęcia kontroli i przewidywanej daty jej zakończenia;
 - 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia, z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
 - 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.
3. Jeżeli pobranie próbek produktu do badań lub wykonanie innych czynności kontrolnych wymaga wiedzy lub umiejętności specjalnych, wojewódzki inspektor może upoważnić do udziału w kontroli osobę niebędącą inspektorem posiadającą taką wiedzę lub umiejętności.

Art. 14. (uchylony).

Art. 15.

1. Kontrolę przeprowadza się w obecności kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej w siedzibie kontrolowanego lub w miejscu wykonywania działalności oraz w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez kontrolowanego.
2. Kontrola lub poszczególne czynności kontrolne, za zgodą kontrolowanego, mogą być przeprowadzane również w siedzibie organu Inspekcji, jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli.
3. W przypadku nieobecności osób, o których mowa w ust. 1, czynności kontrolne mogą być wykonywane w obecności innego pracownika kontrolowanego, który może być uznany za osobę, o której mowa w art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, lub w obecności przywołanego świadka, którym powinien być funkcjonariusz publiczny, niebędący jednak pracownikiem organu przeprowadzającego kontrolę.

4. Przeprowadzający kontrole mają obowiązek przeprowadzać je w sposób sprawny i możliwie niezakłócający funkcjonowania kontrolowanego.

Art. 16.

1. W toku kontroli inspektor w szczególności może:

- 1) badać akta, dokumenty, ewidencje i informacje w zakresie objętym kontrolą oraz żądać od kontrolowanego lub jego przedstawiciela sporządzenia niezbędnych kopii oraz urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentów sporządzonych w języku obcym;
- 2) dokonywać oględzin terenów, obiektów, pomieszczeń, środków przewozowych, produktów i innych rzeczy w zakresie objętym kontrolą;
- 3) badać przebieg określonych czynności;
- 4) legitymować osoby w celu stwierdzenia ich tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 5) żądać od kontrolowanego lub jego przedstawiciela niezwłocznego usunięcia uchybień porządkowych i organizacyjnych;
- 6) żądać od kontrolowanego oraz jego przedstawiciela udzielenia w wyznaczonym terminie pisemnych i ustnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli;
- 7) przesłuchiwać osoby w charakterze strony, świadka lub biegłego, jeżeli jest to niezbędne dla wyczerpującego wyjaśnienia okoliczności sprawy;
- 8) zasięgać opinii biegłych, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 9) zabezpieczać dowody, produkty, pomieszczenia i środki przewozowe;
- 10) pobierać nieodpłatnie próbki produktów do badań;
- 11) sprawdzić rzetelność obsługi poprzez dokonanie zakupu produktu lub usługi;
- 12) zbierać inne niezbędne materiały w zakresie objętym kontrolą.

2. Kontrolowany jest obowiązany umożliwić inspektorowi dokonanie czynności kontrolnych, o których mowa w ust. 1.

3. Zgodność kopii z oryginałami akt, dokumentów, ewidencji i informacji potwierdza kontrolowany lub jego przedstawiciel.

4. Produkt nabyty w ramach zakupu, o którym mowa w ust. 1 pkt 11, podlega zwrotowi w toku kontroli, jeżeli jest w stanie nienaruszonym; należność za zwrócony produkt podlega zwrotowi.

5. Uzyskane w trakcie kontroli informacje dotyczące stosowanej przez kontrolowanego technologii lub stanowiące tajemnicę handlową są objęte tajemnicą służbową; nie dotyczy to informacji, których ujawnienie jest niezbędne ze względu na konieczność usunięcia zagrożeń związanych z produktem lub usługą.

Art. 16a.

Przedsiębiorca będący w posiadaniu produktów lub dokumentów objętych zakresem kontroli przeprowadzanej u innego przedsiębiorcy jest obowiązany, na żądanie inspektora, do ich udostępnienia oraz umożliwienia pobrania próbek produktów do badań.

Art. 17.

1. Inspektor jest uprawniony do wstępu oraz poruszania się w obiektach, pomieszczeniach i na terenie jednostki kontrolowanej za okazaniem legitymacji służbowej, bez obowiązku uzyskiwania przepustki przewidzianej w regulaminie wewnętrznym, oraz nie podlega rewizji osobistej.
2. Inspektor podlega przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy, obowiązującym w jednostce kontrolowanej.

Art. 17a.

Przy przeprowadzaniu kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenach podlegających ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, niewymienionych w art. 4 pkt 1, inspektor jest obowiązany do przestrzegania przepisów regulujących zasady wstępu na te tereny.

Art. 18.

1. Wojewódzki inspektor, z zastrzeżeniem ust. 2, w drodze decyzji, może:
 - 1) zarządzić w toku kontroli ograniczenie wprowadzania do obrotu, wstrzymanie wprowadzania do obrotu lub wycofanie z obrotu produktów albo wstrzymanie świadczenia usług, albo niezwłoczne usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, jeżeli jest to konieczne ze względu na bezpieczeństwo lub interes konsumentów albo interes gospodarczy państwa;
 - 2) nakazać przedsiębiorcy, w ramach sprawowanego nadzoru, o którym mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.⁵⁾), wstrzymanie wprowadzania do obrotu lub wycofanie z obrotu w jego punktach sprzedaży całej partii artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego, jeżeli stwierdzony rodzaj nieprawidłowości może odnosić się do całej partii produkcyjnej artykułu rolno-spożywczego.
2. W przypadku stwierdzenia naruszenia art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.⁶⁾), wojewódzki inspektor może zarządzić w toku kontroli, w drodze decyzji, niezwłoczne usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.
3. Wojewódzki inspektor może upoważnić inspektora do wydania w jego imieniu w toku kontroli decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2.
4. Decyzja, o której mowa w ust. 1 i 2, podlega natychmiastowemu wykonaniu.
5. Właściwość miejscową organu Inspekcji w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, ustala się według miejsca przeprowadzania kontroli.
6. Informacje zawarte w decyzjach, o których mowa w ust. 1, dotyczące zafałszowania artykułów rolno-spożywczych, podaje się do publicznej wiadomości, z

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Nr 171, poz. 1225 i Nr 208, poz. 1541, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 214, poz. 1346 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 31, poz. 206.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732, Nr 141, poz. 888, Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11 i Nr 18, poz. 97.

pominięciem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa oraz inne tajemnice podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych.

Art. 18a.

1. W przypadku stwierdzenia w toku kontroli wprowadzenia do obrotu substancji, preparatu lub wyrobu wbrew zakazowi lub ograniczeniu określonymu w przepisach wydanych na podstawie art. 31 ustawy z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych lub przepisach załącznika XVII do rozporządzenia nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), wojewódzki inspektor zakazuje kontrolowanemu, w drodze decyzji, dalszego przekazywania tej substancji, preparatu lub wyrobu.
2. Wobec wyrobów niespełniających ogólnych wymagań bezpieczeństwa z uwagi na zagrożenia stwarzane przez substancje lub preparaty chemiczne zawarte w tych wyrobach stosuje się odpowiednio przepisy o ogólnym bezpieczeństwie produktów.
3. Wobec wyrobów niespełniających zasadniczych wymagań z uwagi na zagrożenia stwarzane przez substancje lub preparaty chemiczne zawarte w tych wyrobach stosuje się odpowiednio przepisy o systemie oceny zgodności.
4. O decyzji wydanej na podstawie przepisów o systemie oceny zgodności wobec wyrobu, który nie jest zgodny z zasadniczymi wymaganiami w związku z zawartymi w nim substancjami lub preparatami chemicznymi, Prezes Urzędu niezwłocznie powiadamia Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych.
5. W przypadku stwierdzenia produkcji lub wprowadzania do obrotu substancji w jej postaci własnej, jako składnika preparatu lub w wyrobie bez jej zarejestrowania, jeżeli jest to wymagane, zgodnie z odpowiednimi przepisami tytułu II rozporządzenia nr 1907/2006 oraz wbrew terminom określonym w art. 21 tego rozporządzenia, wojewódzki inspektor niezwłocznie powiadamia właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

Art. 19.

1. Wojewódzki inspektor może wystąpić z wnioskiem do właściwego miejscowo komendanta Policji o jej pomoc, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia czynności kontrolnych.
2. Na wniosek wojewódzkiego inspektora właściwy miejscowo komendant Policji jest obowiązany do zapewnienia inspektorowi pomocy Policji w toku wykonywania czynności kontrolnych.

Art. 20.

1. Ustalenia kontroli inspektor dokumentuje w protokole kontroli.
 - 1a. Inspektor jest obowiązany zapoznać kontrolowanego lub osobę przez niego upoważnioną z treścią protokołu.

- 1b. Protokół podpisuje inspektor oraz kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona, w którego obecności przeprowadzono kontrolę. W przypadku przeprowadzenia kontroli w obecności innego pracownika kontrolowanego, lub w obecności przywołanego świadka, protokół podpisują także te osoby.
- 1c. W przypadku braku uwag do protokołu należy to odnotować w protokole.
- 1d. Jeden egzemplarz protokołu przekazuje się, za pokwitowaniem, kontrolowanemu lub osobie przez niego upoważnionej, a drugi pozostawia się w aktach sprawy.
- 1e. W przypadku odmowy podpisania lub odbioru protokołu inspektor sporządzający protokół odnotowuje to w protokole, podając, jeżeli jest to możliwe, przyczynę odmowy.
2. Kontrolowany może zgłosić uwagi bezpośrednio do protokołu kontroli lub w terminie 7 dni od dnia przedstawienia protokołu do podpisu wnieść je na piśmie.
3. Wojewódzki inspektor jest obowiązany ustosunkować się do uwag zgłoszonych do protokołu kontroli niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.

Art. 21.

1. W przypadku zabezpieczenia produktów, dokumentów i innych rzeczy, pobrania próbek, dokonania oględzin lub przeprowadzenia innych dowodów sporządza się odrębny protokół.
2. Sporządzenie odrębnego protokołu odnotowuje się w protokole kontroli.

Art. 21a.

Inspektor może, z urzędu lub na wniosek kontrolowanego, prostować błędy pisarskie i rachunkowe lub inne oczywiste pomyłki w protokole kontroli, o którym mowa w art. 20 ust. 1, oraz w odrębnym protokole, o którym mowa w art. 21 ust. 1.

Art. 22.

Pracownicy Inspekcji w związku z wykonywaniem czynności kontrolnych korzystają z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 22a.

1. Pracownicy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wyznaczeni przez Prezesa Urzędu, są uprawnieni do nadzorowania, po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia, o którym mowa w art. 13, kontroli przeprowadzanych na terenie kraju w celu sprawdzenia ich prawidłowości.
2. Przed przystąpieniem do wykonywania nadzoru pracownik, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany okazać legitymację służbową kontrolowanemu przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej oraz inspektorom przeprowadzającym kontrolę, a także doręczyć upoważnienie kontrolowanemu przedsiębiorcy lub osobie przez niego upoważnionej.
3. Do wykonywania nadzoru, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 15 ust. 1, art. 16 ust. 1 pkt 1–4, pkt 6–9 i pkt 12, ust. 2 i 3, art. 17, art. 21 i art. 22.
4. Pracownik, o którym mowa w ust. 1, może dokonać zabezpieczenia dowodów na czas niezbędny do realizacji zadań wykonywanego nadzoru.

5. Z przeprowadzonych czynności pracownik sporządza protokół kontroli oraz raport służbowy. Przepisy art. 20–21a stosuje się odpowiednio.
6. W przypadku gdy pracownik, o którym mowa w ust. 1, stwierdzi nieprawidłowości w postępowaniu kontrolnym, wydaje inspektorowi zalecenie niezwłocznego usunięcia tych nieprawidłowości.
7. Prezes Urzędu kieruje do właściwego wojewódzkiego inspektora zalecenia, jeżeli jest to niezbędne w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w postępowaniu kontrolnym.
8. Wojewódzki inspektor jest obowiązany poinformować Prezesa Urzędu, w wyznaczonym terminie, o sposobie wykonania zaleceń, o których mowa w ust. 7.

Art. 22b.

Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Rozdział 4

(uchylony)

Rozdział 5

Zabezpieczenie dowodów

Art. 25.

1. Wojewódzki inspektor może, w drodze postanowienia, dokonać zabezpieczenia dowodów na czas niezbędny dla realizacji zadań kontroli.
2. Zabezpieczeniu, o którym mowa w ust. 1, podlegają dokumenty, ewidencje, informacje oraz produkty i inne rzeczy, jeżeli stanowią lub mogą stanowić dowód nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli, z wyłączeniem produktów łatwo psujących się lub ulegających innym szybkim zmianom biochemicznym.
3. Wojewódzki inspektor może upoważnić inspektora do wydania w jego imieniu postanowienia, o którym mowa w ust. 1.
4. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie.

Art. 26.

1. Wojewódzki inspektor może, w drodze postanowienia, zabezpieczyć produkt w celu ustalenia jego rzeczywistej jakości, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że jakość produktu nie odpowiada jakości deklarowanej przez producenta lub wymaganiom określonym w przepisach odrębnych albo dokumentach normalizacyjnych bądź produkt jest nieprawidłowo oznaczony. Przepis art. 25 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
2. Zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, uchyla się, jeżeli produkt został wyłączony z obrotu lub przeklasyfikowany albo uzyskał właściwą jakość.

Art. 26a.

Zabezpieczenie dowodów wykonuje się w odniesieniu do:

- 1) produktów – przez opatrzenie ich plombami, pieczęciami lub innymi znakami urzędowymi oraz przekazanie ich do przechowania kontrolowanemu lub jego przedstawicielowi, z zastrzeżeniem pkt 2, albo przez przechowywanie ich w zabezpieczonym pomieszczeniu kontrolowanego, w warunkach właściwych dla poszczególnych rodzajów produktów;
- 2) dokumentów, ewidencji, informacji, innych rzeczy niebędących produktami oraz produktów, które mogą być dowodami w sprawach o wykroczenia lub w sprawach karnych – przez:
 - a) oddanie na przechowanie kontrolowanemu lub jego przedstawicielowi w zamkniętym i zabezpieczonym pomieszczeniu,
 - b) opieczętowanie lub nałożenie innych znaków urzędowych i oddanie na przechowanie osobom, o których mowa w lit. a;
- 3) pomieszczeń – przez ich zamknięcie oraz nałożenie plomb, pieczęci lub innych znaków urzędowych;
- 4) produktów spożywczych oraz produktów niebezpiecznych – przez ich umieszczenie w pomieszczeniach i w warunkach spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych.

Art. 26b.

1. Postanowienie dotyczące zabezpieczenia dowodów powinno zawierać określenie terminu zabezpieczenia oraz ilość niezbędnych dowodów podlegających zabezpieczeniu dla celów dowodowych.
2. Jeżeli jest to możliwe, termin zabezpieczenia produktów powinien być określany z uwzględnieniem terminów gwarancji, terminów przydatności do spożycia oraz innych terminów określających ważność lub trwałość produktu.

Art. 26c.

Wojewódzki inspektor uchyla zabezpieczenie dowodów, jeżeli stało się bezprzedmiotowe, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 2.

Rozdział 6

Pobieranie i badanie próbek produktów

Art. 27.

1. Próbkę produktów pobiera się w celu ustalenia, czy produkt spełnia wymagania jakościowe i bezpieczeństwa określone w przepisach odrębnych lub dokumentach normalizacyjnych lub czy jego jakość odpowiada jakości deklarowanej przez przedsiębiorcę.
2. Próbkę produktów pobiera się w celu poddania badaniom, w ilościach i w sposób określony w przepisach odrębnych albo dokumentach normalizacyjnych, a w razie braku takiego określenia – w ilościach niezbędnych do przeprowadzenia badań.
3. Pobranie próbki produktu stwierdza się poprzez sporządzenie protokołu.
4. Po przeprowadzeniu badań wykonujący badania sporządza sprawozdanie z badań.

Art. 28.

1. Równocześnie z pobraniem próbki produktu należy, z zastrzeżeniem ust. 3, pobrać i zabezpieczyć dodatkową próbkę produktu z tej samej partii w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań (próbka kontrolna). Przepis art. 27 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
2. Próbkę kontrolną jest przechowywana przez kontrolowanego do czasu jej zwolnienia przez wojewódzkiego inspektora, w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości lub cech charakterystycznych produktu; w tym czasie nie może być wprowadzana do obrotu.
3. Próbkę kontrolnej nie pobiera się, jeżeli:
 - 1) pobranie próbki byłoby utrudnione z uwagi na wartość, rodzaj lub niewielką ilość produktu;
 - 2) przechowanie próbki w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości lub cech charakterystycznych produktu jest niemożliwe;
 - 3) próbka produktu została poddana badaniom organoleptycznym w toku kontroli, chyba że wyniki tych badań uzasadniają podejrzenie, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach prawa lub dokumentach normalizacyjnych albo jego jakość nie odpowiada jakości deklarowanej.

Art. 29.

1. Badania pobranych próbek produktów i próbek kontrolnych przeprowadzają, z zastrzeżeniem ust. 2, laboratoria kontrolno-analityczne Inspekcji.
2. W przypadku gdy laboratoria Inspekcji nie mogą wykonać badań, organ Inspekcji może zawrzeć umowę o wykonanie badań pobranej próbki z innym wyspecjalizowanym laboratorium.
3. Badanie próbki kontrolnej przeprowadza się na wniosek lub z urzędu.

Art. 30.

1. Jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub w deklaracji, kontrolowany jest obowiązany do uiszczenia, na wskazany przez odpowiedni organ Inspekcji rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów albo wojewódzkiego inspektoratu, kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań, którą następnie przekazuje się na rachunek dochodów budżetu państwa, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.
2. Do należności pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 31.

1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb pobierania i badania próbek produktów przez organy Inspekcji.
2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:
 - 1) tryb pobierania i badania próbek produktów;

- 2) wzór protokołu pobrania próbki produktu lub próbki kontrolnej;
- 3) sposób zabezpieczenia próbek produktów i próbek kontrolnych;
- 4) wzór sprawozdania z badań;
- 5) sposób postępowania z pozostałościami po próbkach;
- 6) sposób ustalania wysokości należności pieniężnych, o których mowa w art. 30 ust. 1, oraz ich uiszczania.

Rozdział 7

Postępowanie pokontrolne

Art. 32.

Jeżeli jest to niezbędne dla usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, wojewódzki inspektor wyda, w drodze decyzji, zarządzenie pokontrolne. Kontrolowany jest obowiązany poinformować wojewódzkiego inspektora, w wyznaczonym terminie, o sposobie wykonania zarządzenia.

Art. 33.

1. Wojewódzki inspektor kieruje do kontrolowanego lub jednostki nadrzędnej wystąpienie pokontrolne, informujące o innych stwierdzonych uchybieniach, zawierające wnioski o ich usunięcie.
2. Kontrolowany lub jednostka nadrzędna są obowiązani udzielić odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne w wyznaczonym terminie.

Art. 34.

Wojewódzki inspektor na podstawie wyników postępowania kontrolnego kieruje wystąpienie pokontrolne do producenta lub importera produktów badanych w toku kontroli, jeżeli jest to niezbędne do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Przepis art. 33 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 35.

Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji służbowej pracowników Inspekcji oraz tryb jej wydawania i wymiany, oraz wzory protokołów: kontroli, oględzin oraz rozprawy, uwzględniając zakres i rodzaj przeprowadzanej kontroli oraz zapewniając możliwość identyfikacji organu kontroli i osób wykonujących czynności kontrolne.

Rozdział 8

Postępowanie mediacyjne

Art. 36.

1. Jeżeli przemawia za tym charakter sprawy, wojewódzki inspektor podejmuje działania mediacyjne w celu polubownego zakończenia sporu cywilnoprawnego między konsumentem a przedsiębiorcą.

2. Postępowanie mediacyjne wszczyna się na wniosek konsumenta lub z urzędu, jeżeli wymaga tego ochrona interesu konsumenta.
3. W toku postępowania mediacyjnego wojewódzki inspektor zapoznaje przedsiębiorcę z roszczeniem konsumenta, przedstawia stronom sporu przepisy prawa mające zastosowanie w sprawie oraz ewentualne propozycje polubownego zakończenia sporu.
4. Wojewódzki inspektor może wyznaczyć stronom termin do polubownego zakończenia sprawy.
5. Wojewódzki inspektor odstępuje od postępowania mediacyjnego, jeżeli w wyznaczonym terminie sprawa nie została polubownie zakończona oraz w razie oświadczenia co najmniej przez jedną ze stron, że nie wyraża zgody na polubowne zakończenie sprawy.

Rozdział 9

Stale polubowne sądy konsumenckie

Art. 37.

1. Stale polubowne sądy konsumenckie przy wojewódzkich inspektorach, zwane dalej „sądami”, tworzone są na podstawie umów o zorganizowaniu takich sądów, zawartych przez wojewódzkich inspektorów z organizacjami pozarządowymi reprezentującymi konsumentów lub przedsiębiorców oraz innymi zainteresowanymi jednostkami organizacyjnymi.
2. Umowy, o których mowa w ust. 1, określają w szczególności zasady pokrywania kosztów wynagrodzenia arbitrów oraz zwrotu kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem czynności arbitra.
3. Sądy rozpatrują spory o prawa majątkowe wynikłe z umów sprzedaży produktów i świadczenia usług zawartych pomiędzy konsumentami i przedsiębiorcami na podstawie regulaminu.
- 3a. Postępowanie przed stałym polubownym sądem konsumenckim dokumentuje się przez sporządzenie protokołu rozprawy.
4. Minister Sprawiedliwości określi, po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w drodze rozporządzenia, regulamin organizacji i działania stałych polubownych sądów konsumenckich.
5. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, powinno określać w szczególności:
 - 1) wewnętrzną organizację stałych polubownych sądów konsumenckich;
 - 2) tryb funkcjonowania stałych polubownych sądów konsumenckich;
 - 3) czynności jurysdykcyjne i administracyjne stałych polubownych sądów konsumenckich i ich organów.
6. W postępowaniu przed sądami polubownymi w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

Rozdział 10

Przepisy karne

Art. 38.

Kto wbrew obowiązкови nie wykonuje decyzji, o których mowa w art. 18 i art. 32, wydanych przez organ Inspekcji lub z jego upoważnienia przez inspektora, albo usuwa dowody lub produkty zabezpieczone w toku kontroli, podlega grzywnie w wysokości do 360 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 39.

1. Kto uniemożliwia albo utrudnia inspektorowi przeprowadzenie czynności kontrolnych, podlega karze aresztu do 30 dni albo grzywny w wysokości do 5 000 zł.
2. Kto wbrew żądaniu inspektora nie usuwa niezwłocznie uchybień porządkowych lub organizacyjnych stwierdzonych w toku kontroli, podlega karze grzywny w wysokości do 5 000 zł.

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 40. (pominięty).⁷⁾

Art. 41.

Postępowania wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy podlegają rozpatrzeniu według przepisów dotychczasowych.

Art. 42.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy Główny Inspektor przejmie z mocy prawa wojewódzkie laboratoria kontrolno-analityczne prowadzone dotychczas przez wojewódzkich inspektorów.
2. Pracownicy zatrudnieni w laboratoriach, o których mowa w ust. 1, z dniem wejścia w życie ustawy stają się pracownikami Głównego Inspektoratu.
3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób przejęcia przez Głównego Inspektora laboratoriów, o których mowa w ust. 1.
4. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, powinno określać w szczególności:
 - 1) tryb przejęcia laboratoriów;
 - 2) rodzaje przejmowanych składników mienia oraz etaty i środki finansowe niezbędne do prowadzenia tych laboratoriów.

⁷⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

Art. 43.

Stałe polubowne sądy konsumenckie przy wojewódzkich inspektorach Inspekcji Handlowej zorganizowane na podstawie przepisów dotychczasowych stają się stałymi polubownymi sądami konsumenckimi w rozumieniu ustawy.

Art. 44.

Traci moc ustawa z dnia 25 lutego 1958 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 105, poz. 1205).

Art. 45.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2001 r.